

Sygn. akt II KZ 17/17

POSTANOWIENIE

Dnia 13 czerwca 2017 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Waldemar Płóciennik

w sprawie **T. P.**

oskarżonego o czyn z art. 296 § 1 k.k. i innych

po rozpoznaniu w Izbie Karnej na posiedzeniu

w dniu 13 czerwca 2017 r.,

zażaleń oskarżonego i jego obrońcy

na zarządzenie Przewodniczącego II Wydziału Karnego Sądu Apelacyjnego w (...)

z dnia 29 marca 2017 r., sygn. akt II WSU (...), o odmowie przyjęcia skargi złożonej

przez obrońcę oskarżonego od wyroku Sądu Apelacyjnego w (...) z dnia 1 lutego

2017 r., sygn. akt II AKa (...),

p o s t a n o w i ł

pozostawić zażalenia bez rozpoznania.

UZASADNIENIE

Wyrokiem z dnia 1 lutego 2017 r., sygn. II AKa (...), Sąd Apelacyjny w (...) uchylił wyrok Sądu Okręgowego w W. z dnia 6 lipca 2016 r., sygn. akt VIII K (...), m.in. wobec T. P. i sprawę przekazał Sądowi Okręgowemu w W. do ponownego rozpoznania. W dniu 24 marca 2017 r. do Sądu Apelacyjnego w (...) obrońca oskarżonego skierował na podstawie art. 539a § 1 k.p.k. skargę na wyrok tego Sądu. Zarządzeniem z dnia 29 marca 2017 r. Przewodniczący II Wydziału Karnego Sądu Apelacyjnego w (...) na podstawie art. 530 § 2 k.p.k. w zw. z art. 539f k.p.k. odmówił przyjęcia skargi wniesionej przez obrońcę oskarżonego podnosząc w uzasadnieniu, że akt oskarżenia w rozpoznawanej sprawie wpłynął do Sądu Okręgowego w W. w dniu 7 grudnia 2009 r., a więc przed dniem 1 lipca 2015 r.,

dlatego też przepisy Rozdziału 55a k.p.k. w brzmieniu ustalonym ustawą nowelizującą z dnia 11 marca 2016 r. nie mogą mieć w rozpoznawanym przypadku zastosowania.

Zarządzenie to zaskarżyli oskarżony i jego obrońca zarzucając obrazę przepisów postępowania, mającą wpływ na treść rozstrzygnięcia, a to art. 539a § 1 k.p.k. w zw. z art. 28 oraz art. 25 ust. 1 i 2 oraz art. 21 ustawy z dnia 11 marca 2016 r. o zmianie ustawy – Kodeks postępowania karnego oraz niektórych innych ustaw poprzez bezpodstawne przyjęcie, że z tych przepisów wynika norma, iż instytucja skargi do Sądu Najwyższego, o której mowa w rozdziale 55a Kodeksu postępowania karnego może być stosowana wyłącznie w postępowaniach, w których akt oskarżenia został wniesiony po dniu 30 czerwca 2015 r.

W konkluzji skarżący wniesli o uchyleniu zaskarżonego zarządzenia i o przyjęcie skargi do rozpoznania.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje.

Zażalenia oskarżonego i jego obrońcy są niedopuszczalne z mocy prawa, dlatego też należało pozostawić je bez rozpoznania, stosownie do art. 430 § 1 k.p.k.

W przywołanym w zarządzeniu postanowieniu Sądu Najwyższego z dnia 28 lipca 2016 r., IV KZ 39/16 (OSNKW 2016, z. 10, poz. 70), zaakceptowanym m.in. w postanowieniach Sądu Najwyższego z dnia 24 sierpnia 2016 r., IV KS 1/16, z dnia 14 września 2016 r., V KS 1/16, z dnia 30 września 2016 r., III KZ 53/16, z dnia 20 grudnia 2016 r., II KZ 45/16 i z dnia 30 maja 2017 r., II KZ 15/17 (por. także uzasadnienie uchwały składu siedmiu sędziów Sądu Najwyższego z dnia 29 listopada 2016 r., I KZP 10/16), Sąd uznał, że „nie zachodziła potrzeba odwoływania się do normy intertemporalnej, zawartej w art. 21 ustawy nowelizującej z dnia 11 marca 2016 r., nakazującej - w wypadku wątpliwości co do wersji ustawy, którą należy zastosować - stosowanie Kodeksu postępowania karnego w znowelizowanym brzmieniu. (...) zwłaszcza wobec jednoznacznie brzmiącego art. 25 ust. 2 w zw. z ust. 1 tej ustawy, (...). W tym przepisie ustawodawca wprost stwierdził, że przepisy Rozdziału 55a Kodeksu postępowania karnego stosuje się w postępowaniach, o których mowa w ust. 1 art. 25 - czyli takich, w których akt oskarżenia wniesiono na podstawie dotychczasowych

przepisów po dniu 30 czerwca 2015 r. To jednoznaczne odesłanie do kategorii spraw, której wyznacznikiem jest data wniesienia aktu oskarżenia, powoduje, że w pozostałych sprawach, w których został on wniesiony przed dniem 1 lipca 2015 r., przepisy o skardze na wyrok kasatoryjny zastosowania nie znajdują.

W ustawie nowelizującej nie ma także przepisu nakazującego „chwytanie w locie” spraw przez przepisy znowelizowane (...). Wyraźne uregulowanie kwestii temporalnej stosowania instytucji skargi na wyrok kasatoryjny sądu odwoławczego w art. 25 ust. 2 tej ustawy sprawia, że nawet w wypadku przyjęcia istnienia ogólnej zasady (i to niezależnie czy wywodzonej z jakiegoś szczególnego zapisu ustawy nowelizującej), dającej prymat ustawie w nowym brzmieniu, przepisy Rozdziału 55a k.p.k. nie znalazłyby zastosowania.

Rezultat uzyskany w wyniku zastosowania językowych reguł wykładni art. 25 ustawy nowelizującej wsparty jest także wykładnią celowościową. Skarga na wyrok kasatoryjny sądu odwoławczego została bowiem przewidziana jako element wspierający nowy, apelacyjno-reformatoryjny model orzekania przez sądy odwoławcze (zob. także uzasadnienie rządowego projektu ustawy o zmianie ustawy - Kodeks postępowania karnego oraz niektórych innych ustaw, Druk nr 207 Sejmu VIII Kadencji, s. 11). Związane jest to z nowym brzmieniem art. 437 § 2 k.p.k. (obowiązującym od dnia 1 lipca 2015 r.), który jedynie w ściśle określonych przypadkach pozwala sądowi odwoławczemu na uchylenie wyroku i przekazanie sprawy do ponownego rozpoznania. Skarga na taki wyrok sądu odwoławczego uprawnia więc strony postępowania karnego do zainicjowania instancyjnej kontroli prawidłowości uchylenia się przez sąd odwoławczy od reformatoryjnego rozstrzygnięcia w postępowaniu apelacyjnym. Przy brzmieniu art. 437 k.p.k. sprzed nowelizacji (obowiązującym do dnia 30 czerwca 2015 r.) funkcjonowanie takiej skargi nie miałoby racji bytu, albowiem art. 437 § 2 k.p.k. nie zawierał żadnych skonkretyzowanych ograniczeń uchylenia wyroku i przekazania sprawy sądowi pierwszej instancji do ponownego rozpoznania. Funkcjonowanie skargi w ówczesnych warunkach było więc wykluczone. Z tych samych względów niecelowe byłoby rozszerzanie zastosowania obecnie wprowadzonej instytucji na sprawy, w których zastosowanie znalazł „stary” art. 437 § 2 k.p.k.

Gdy zważyć, że art. 437 § 2 k.p.k., w brzmieniu obowiązującym od dnia 1 lipca 2015 r., znajdzie zastosowanie dopiero do spraw, w których akty oskarżenia wniesiono po dniu 30 czerwca 2015 r. (zob. art. 36 pkt 2 ustawy z dnia 27 września 2013 r. o zmianie ustawy - Kodeks postępowania karnego oraz niektórych innych ustaw, Dz. U. z 2013 r. poz. 1247 z późn. zm.), jasne staje się, dlaczego ustawodawca w art. 25 ust. 1 i 2 ustawy nowelizującej z 2016 r. odwołuje się właśnie do tej daty”.

W rozpoznawanej sprawie akt oskarżenia wpłynął do Sądu Okręgowego w W. w dniu 7 grudnia 2009 r., a więc przed dniem 1 lipca 2015 r., przepisy Rozdziału 55a Kodeksu postępowania karnego, w brzmieniu ustalonym ustawą nowelizującą z dnia 11 marca 2016 r., nie miały więc w tym postępowaniu zastosowania. Z tego powodu pismo obrońcy oskarżonego nazwane skargą, powinno skutkować podjęciem przez prezesa czynności o charakterze administracyjnym, tj. poinformowania obrońcy o tym, że w niniejszej sprawie skarga taka nie służy. Podstawy do wydania zarządzenia o odmowie przyjęcia skargi nie stanowił w tych okolicznościach przepis art. 530 § 2 w zw. z art. 539f k.p.k., bowiem stosownie do art. 25 ust. 2 w zw. z ust. 1 ustawy nowelizującej, nie miał zastosowania. Z tego powodu wydawanie zarządzenia o odmowie przyjęcia wniesionej skargi wraz z pouczeniem o możliwości wniesienia zażalenia, a następnie przyjęcie i przedstawienie Sądowi Najwyższemu zażaleń oskarżonego i obrońcy było niezasadne (analogiczne stanowisko Sąd Najwyższy zajmował w sprawach, w których uznawał, że zażalenie nie przysługuje od określonego orzeczenia albo zarządzenia – m.in. postanowienia: z dnia 22 marca 2000 r., V KZ 23/00, OSNKW 200, z. 5-6, poz. 52; z dnia 6 kwietnia 2000 r., III KZ 30/00, LEX nr 41463; z dnia 13 czerwca 2000 r., III KZ 61/00, LEX nr 43884 czy z dnia 14 czerwca 2013 r., IV KZ 30/13, OSNKW 2013, z. 9, poz. 82).

Mając powyższe na uwadze stwierdzić należy, że przepisy Rozdziału 55a Kodeksu postępowania karnego, wprowadzone ustawą z dnia 11 marca 2016 r. o zmianie ustawy - Kodeks postępowania karnego oraz niektórych innych ustaw (Dz. U. z 2016 r. poz. 437), wprowadzające instytucję skargi na wyrok kasatoryjny sądu odwoławczego, mają zastosowanie jedynie w sprawach, w których akt oskarżenia został wniesiony po dniu 30 czerwca 2015 r. Stąd też zażalenia oskarżonego i

obrońcy oskarżonego T. P. należało na podstawie art. 430 § 1 k.p.k. pozostawić bez rozpoznania.